

401.

USTAWA

z dnia 25 lipca 1919 r.

o osobistych świadczeniach wojennych.

Art. 1. Z chwilą wybuchu wojny lub z chwilą zarządzenia bądź ogólnej, bądź częściowej mobilizacji, mogą władze państwowe w czasie trwania wojny pociągać ludność przymusowo za wynagrodzeniem do świadczeń robót i usług osobistych, bezpośrednio lub pośrednio potrzebnych dla celów zaopatrzenia armji i obrony Państwa, o ile siły i środki własne wojska wynikłym potrzebom nie są w stanie zadośćuczynić.

Art. 2. Świadczeniu osobistemu podlega wszelkiego rodzaju praca ludzka, fizyczna i umysłowa.

Art. 3. Wprowadzenie obowiązku osobistych świadczeń wojennych, ustanowienie terminu powstania i ustania rzonego obowiązku następuje na skutek wspólnego rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych. Rozporządzenie to musi być podane do wiadomości powszechnej.

Art. 4. Do osobistych świadczeń wojennych obowiązani są wszyscy zdolni do pracy obywatele w wieku od lat 17 do 50, płci obojga, nie powołani do składu siły zbrojnej Państwa.

Art. 5. Od obowiązku osobistych świadczeń wojennych wolni są:

- a) niezdolni do pracy wskutek choroby lub ułomności fizycznych, oraz kobiety ciężarne i karmiące,
- b) duchowni wszystkich w Państwie uznanych wyznań, wypełniający stale swe obowiązki duchowne,
- c) uczniowie, uczęszczający do publicznych szkół średnich i zawodowych w okresie funkcjonowania tych szkół,
- d) posłowie sejmowi i niezbędni w służbie urzędniczej państwowej i komunalnej oraz inne osoby stale uczestniczące z mocy swego stanowiska lub urzędu w pracach instytucji państwowej lub samorządnej, o ile co do powołania szczególnych kategorii urzędników i pracowników nie obowiązuje osobna ustawa,
- e) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego,
- f) cudzoziemcy w miarę wzajemności faktycznie istniejącej lub opartej na umowie międzynarodowej.

Art. 6. Prócz osób, należących do kategorii wyszczególnionych w art. 5, z rozporządzenia Rady Ministrów mogą być od świadczeń osobistych zwalniane inne jeszcze kategorie ludności.

Art. 7. Osoby, powołane do osobistych świadczeń wojennych, mają na żądanie władzy stawić się z posiadanymi w chwili powołania własnymi narzędziami pracy, należącymi do nich środkami przewozowymi, tudzież inwentarzem pociągowym, niezbędnym dla obsługi dostarczonych przez nich środków przewozowych (rzemieślnicy, kopacze, woźnice i t. p.).

Art. 8. Powołanych do osobistych świadczeń wojennych należy używać tylko do robót odpowiadających ich zwyczajnemu zatrudnieniu, względnie umysłowemu i fizycznemu uzdolnieniu.

Art. 9. Powołanie ludności do osobistych świadczeń wojennych zarządzają władze wojskowe, upoważnione do tego przez Ministra Spraw Wojskowych, a na obszarze wojennym przez główne dowództwo frontu.

Wykonanie wydanych zarządzeń następuje za pośrednictwem miejscowych władz administracyjnych i urzędów gminnych, zaś na obszarze wojennym przez dowództwo poszczególnych oddziałów wojskowych.

Art. 10. Zwolnienie od obowiązku osobistych świadczeń wojennych z przyczyn, przewidzianych w poprzednich postanowieniach tej ustawy (art. 5 i 6), tudzież w wypadkach, w których powołanie spowodować może zagrożenie bytu rodziny, gospodarstwa, rękodzieła, lub przemysłu — przysługuje władzom administracyjnym, a w ostatniej instancji Ministrowi Spraw Wojskowych, zaś na obszarze wojennym powołującym władzom wojskowym.

Bezwarunkowemu zwolnieniu podlegają osoby zwolnione od służby w wojsku na skutek reklamacji urzędu lub zakładu, w którym są zatrudnione.

Art. 11. W wezwaniu powołującym do wykonania świadczeń osobistych winien być oznaczony termin stawienia się, przypuszczalny przeciąg czasu świadczenia, rodzaj czynności i miejsce ich wykonania.

Wezwanym do wykonywania osobistych świadczeń wojennych poza miejscem stałego zamieszkania daje się termin do załatwienia spraw osobistych.

Art. 12. Wynagrodzenie za osobiste świadczenia wojenne wypłacać się ma wedle norm, ustalonych dla każdego rodzaju prac rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych, wydanem w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Ochrony Pracy i Opieki Społecznej.

Jeżeli osoby, powołane do osobistych świadczeń wojennych, napotykają na trudności w uzyskaniu pożywienia, natenczas władze wojskowe obowiązane będą dać im utrzymanie w naturze na równi z osobami wojskowymi, a w takim razie z wynagrodzenia potrąca się koszt utrzymania podług norm, ustalonych w rozporządzeniu wykonawczem. Również zwraca się powołanym do osobistych świadczeń wojennych koszt przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca przeznaczenia i z powrotem w wysokości, ustalonej odnośnymi rozporządzeniami wykonawczymi.

Art. 13. Za używanie przez pociągniętych do osobistych świadczeń wojennych własnych narzędzi, środków przewozowych oraz inwentarza pociągowego, wypłaca się wynagrodzenie dodatkowe; za użycie zaś i uszkodzenie wyżej wymienionych przedmiotów nie z ich winy—odpowiednie odszkodowanie.

Wysokość dodatkowego wynagrodzenia i odszkodowania, jako też sposób ich ustalenia określi rozporządzenie wykonawcze.

Art. 14. Powołany do osobistych świadczeń wojennych korzysta w razie choroby z bezpłatnego leczenia na równi z osobami wojskowymi w czynnej służbie i przez czas pobytu w szpitalu pobiera połowę należnego mu wynagrodzenia.

Art. 15. Jeżeli powołany do osobistych świadczeń wojennych podczas pełnienia tychże poniósł bez własnej winy szkodę na zdrowiu, albo uległ kalectwu, które go uczyniło niezdolnym do pracy, albo też utracił życie, — należy się jemu, względnie pozostałej rodzinie takie samo zaopatrzenie, w takiej samej wysokości i z tych samych źródeł, jak powołanym do czynnej służby wojskowej, względnie ich rodzinom.

Art. 16. Rodziny osób, powołanych do osobistych świadczeń wojennych, pobierają zasiłki wedle tych samych norm i zasad, jak rodziny powołanych do czynnej służby wojskowej, o ile świadczenia te trwają dłużej niż 2 tygodnie.

Art. 17. Osoby, powołane do osobistych świadczeń wojennych, są obowiązane w czasie swego zatrudnienia do bezwzględnego ulegania co do wykonania tych prac rozkazom zwierzchności wojskowej. W razie naruszenia tego obowiązku podlegają wojskowej władzy dyscyplinarnej.

Art. 18. Wszelkie roszczenia i spory z tytułu wykonania obowiązku osobistych świadczeń wojennych wyjęte są z pod orzecznictwa sądów cywilnych i rozstrzygnięte być mają wyłącznie w myśl art. 11 i 12 ustawy o rzeczowych świadczeniach wojennych.

Art. 19. Wszelkie pisma i dokumenty w przedmiocie osobistych świadczeń wojennych wolne są od opłaty skarbowej.

Art. 20. Osoby winne uchylenia się od osobistych świadczeń wojennych będą karane przez władze administracyjne karą aresztu do miesiący 6 lub grzywną do 10.000 mk. pol.

Art. 21. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, Ministrem Skarbu i Ministrem Ochrony Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 22. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. Z tą chwilą tracą moc prawną wszystkie inne ustawy i przepisy w przedmiocie osobistych świadczeń wojennych.

W szczególności z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy traci moc prawną art. 17 Tymczasowej ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z 29 października 1918 r. (poz. 28 Dziennika Praw) zawierający przepisy o służbie pomocniczej.

Marszałek:

Trampczyński

Prezydent Ministrów:

I. J. Paderewski

Minister Spraw Wojskowych:

J. Leśniewski

Minister Spraw Wewnętrznych

S. Wojciechowski

Minister Skarbu

w z. *Byrka*

Minister Ochrony Pracy i Opieki Społecznej

J. Iwanowski